

Seurattu SDK 541/2022 saakka.

27.6.2018/508

Valtioneuvoston asetus aluksen miehityksestä ja laivaväen pätevydestä

Katso tekijänoikeudellinen huomautus [käyttöehdoissa](#).

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään liikenteen palveluista annetun lain ([320/2017](#)), sekä laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain ([1687/2009](#)) nojalla:

1 luku

Yleiset säännökset

1 § ([19.12.2018/1189](#))

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) *merialueilla A1, A2, A3 ja A4* merenkulun hätä- ja turvallisuusjärjestelmään (*GMDSS-järjestelmä*) liittyviä merialueita;
- 2) *koulualuksella* hyväksytyyn koulutuksen järjestäjän ylläpitämää tai käyttämää alusta, jota käytetään laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetun lain ([1687/2009](#)), liikenteen palveluista annetun lain ([320/2017](#)) tai tämän asetuksen tarkoittaman koulutuksen järjestämiseen;
- 3) *hyväksytyllä koulutuksen järjestäjällä* sellaista kotimaista tai ulkomaista koulutuksenjärjestäjää, jonka Liikenne- ja viestintävirasto on hyväksynyt liikenteen palveluista annetun lain ([320/2017](#)) säännösten nojalla;
- 4) *ohjatulla harjoittelulla* koulutukseen sisältyvää ja pätevyyskirjan antamisen edellytyksenä olevaa aluksella tai simulaattorissa suoritettua, hyväksytyyn ohjatun harjoittelun seurantakirjaan dokumentoitua opiskelua, joka voidaan suorittaa myös laivaväkeen kuuluvana;
- 5) *IGF-säännöstöllä* kaasua tai muuta matalan leimahduspisteen polttoainetta käyttäviä aluksia koskevaa kansainvälistä turvallisuussäännöstöä, sellaisena kuin se on määritetty ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen (SopS 11/1981), jäljempänä SOLAS-yleissopimus, liitteen II-1 säännön 2.29 kohdassa;
- 6) *IGF-aluksella* alusta, johon sovelletaan IGF-säännöstöä;
- 7) *polaarialueella* SOLAS-yleissopimuksen liitteen XIV luvun 1 säännön 4 kohdassa tarkoitettuja arktisia vesiä ja antarktisia alueita.

2 luku

Aluksen miehitys

2 §

Miehityksen vahvistamista koskeva hakemus

Laivanisännän on miehityksen vahvistamista koskevassa hakemuksessa esitettävä selvitykset:

- 1) vahti- ja turvatoimijärjestelyistä;
- 2) työ- ja lepoaikojen järjestämisestä;
- 3) liikennealueista;
- 4) satamakäyntien taajuuksista ja merimatkojen pituuksista;
- 5) aluksen kiinnityksestä ja irrotuksesta;
- 6) lastista, lastinkäsittelystä, ahtaamisesta sekä lastinkiinnittämisestä;
- 7) laivaväestä ja matkustajista huolehtimisesta mukaan lukien laivaväen ruokahuolto;
- 8) aluksen käytöstä, huollosta ja kunnossapidosta;
- 9) meriympäristön suojelusta;
- 10) koneistojen lukumäärästä, koosta ja tyypistä;
- 11) aluksen koosta, tyypistä ja varustelusta;
- 12) aluksella annettavasta koulutuksesta.

3 § (19.12.2018/1189)

Miehitystä vahvistettaessa huomioon otettavat seikat

Liikenne- ja viestintäviraston on miehitystä vahvistaessaan otettava huomioon aluksen päällikön ja konepäällikön osallistuminen vahdinpitoon.

4 §

Aluksen miehitystä koskevat laivanisännän velvollisuudet

Laivanisännän on varmistettava ennen kuin merenkulkija ottaa vastaan toimen aluksella, että:

- 1) merenkulkijalla on toimeen vaadittava pätevyys;
- 2) merenkulkija on suorittanut tarvittavat kertauskurssit ja saattanut koulutuksensa ajan tasalle kansainvälisen merenkulkijoiden koulutusta, pätevyyskirjoja ja vahdinpitoa koskevan vuoden 1978 yleissopimuksen (SopS 22/1984), jäljempänä *STCW-yleissopimus*, vaatimusten mukaisesti;
- 3) merenkulkijan koulutukseen, pätevyyteen ja työkokemukseen liittyvät tietonsa ovat paikkansa pitäviä ja että hänellä on merimiesten terveydentilasta annettujen säännösten ja määräysten mukainen terveys;
- 4) merenkulkija perehdytetään laivanisännän laatimien aluskohtaisten ohjeiden mukaisesti hänen toimiensa edellyttämiin erityistehtäviin, alukseen ja sen laitteiden käyttöön, aluksella

vallitseviin rutiineihin, turvallisuusjärjestelyihin, pelastuslaitteisiin sekä hätätilanteiden vaatimiin tehtäviin ja asiasta tehdään merkintä laivan asiakirjoihin;

5) merenkulkija kykenee hätätilanteessa tehokkaaseen yhteistyöhön muiden kanssa ihmisten ja aluksen turvallisuuden varmistamiseksi, turvatoimitehtävien hoitamiseksi sekä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Laivanisännän on varmistettava, että aluksen päällikkö, muu päällystö sekä miehistö, jolle on määrätty erityisiä tehtäviä ja vastuita ro-ro-matkustaja-aluksella, perehdytetään tehtäviinsä liittyviin vastuisiin ja velvollisuuksiin ottaen huomioon STCW-yleissopimuksen liitteen sääntöjä täydentävän säännösten, jäljempänä *STCW-säännösten*, B-I/14 säännön 2 kohtaan sisältyvän ohjeistuksen.

Laivanisännän on varmistettava, että polaarialueella liikennöivän aluksen henkilökunta perehdytetään polaarille merialueille tarkoitettuun toimintakäsikirjaan sisältyviin tai siinä viitattuihin käytäntöihin ja laitteistoihin.

Laivanisännän on alusta miehitettäessä otettava huomioon, että yliperämies ja ensimmäinen konemestari voivat milloin tahansa joutua ottamaan joko koko aluksen tai koneosaston vastuulleen.

Laivanisännän on aluksen miehitystä suunnitellessaan arvioitava, ovatko aluksen sähköjärjestelmät sellaiset, että aluksen laivaväkeen kuuluvalla tulisi olla sähkömestarin pätevyys. Lisäksi laivanisännän on arvioitava, ovatko aluksen liikennöintiolosuhteet ja bruttovetoisuus sellaiset, että aluksen kansi- ja koneosastossa tulisi noudattaa kolmivahtijärjestelmää.

5 §

Aluksen miehitystä koskevat aluksen päällikön velvollisuudet

Aluksen päällikön on huolehdittava, että laivaväen lukumäärä, kokoonpano ja käyttö jokaisella matkalla mahdollistavat seuraavien toimintojen hoitamisen:

- 1) aluksen kuljettaminen turvallisesti satamasta satamaan;
- 2) aluksen käytön vaatima huolto siinä laajuudessa kuin aiottu matka vaatii;
- 3) merenkulku-, pelastus-, palontorjunta- sekä muun turvallisuusvälineistön käyttö ja huolto;
- 4) koneiston, automatiikan, valvonta-apuvälineiden ja viestintävälineiden käyttö ja huolto siinä laajuudessa, että alusta voidaan kuljettaa turvallisesti;
- 5) hinauksen vaatimat toiminnot ottaen huomioon hinauksen laatu;
- 6) aluksen turvallinen kiinnittäminen ja irrottaminen;
- 7) laivaväen ja muiden aluksella asuvien henkilöiden huolto;
- 8) turvatoimet ja ympäristön pilaantumisen ehkäisy.

Päällikön tulee valvoa, että laivaväellä on riittävä kielitaito turvallisuuteen liittyvien määräysten, ohjeiden ja suullisten viestien ymmärtämiseksi.

6 § (19.12.2018/1189)

Miehitystodistuksen voimassaolo

Liikenne- ja viestintävirasto vahvistaa ja antaa miehitystodistuksen kansainväliseen liikenteeseen enintään viideksi vuodeksi. Kotimaan liikennealueilla liikennöiville aluksille voidaan miehitystodistus antaa määräajaksi tai toistaiseksi.

Kansainvälisen liikenteen vuokraveneitä ja huvialuksia lukuun ottamatta aluksen ensimmäistä miehitystä vahvistettaessa tai silloin, kun miehitykseen on tehty oleellisia muutoksia, Liikenne- ja viestintävirasto vahvistaa miehityksen kuuden kuukauden määräajaksi. Ennen kuuden kuukauden määräajaksi myönnetyn miehitystodistuksen uusimista Liikenne- ja viestintävirasto pyytää aluksen päälliköltä ja konepäälliköltä lausunnot miehityksen soveltuvuudesta.

7 §

Kotimaanliikenteen liikennealueilla I ja II liikennöivän bruttovetoisuudeltaan alle 500 olevan aluksen miehitys

Jos alus on katsastettu muulle kuin laivaväestä ja aluksen turvallisuusjohtamisesta annetussa laissa (1687/2009) määritellyille kotimaanliikenteen liikennealueille I ja II, se voi liikennöidä tämän pykälän mukaisella miehityksellä kotimaanliikenteen liikennealueilla I ja II.

Matkustaja-aluksessa, joka matkallaan kuljettaa enintään 12 matkustajaa ja jonka pituus on enintään 15 metriä, on oltava vähintään yhden hengen miehitys. Matkustaja-aluksessa, jonka bruttovetoisuus on alle 100 ja joka kuljettaa 13–100 matkustajaa, on oltava vähintään aluksen päällikön ja kansimiehen miehitys. Matkustaja-aluksessa, joka kuljettaa 101–249 matkustajaa, on oltava vähintään aluksen päällikön ja kahden kansimiehen miehitys.

Lastialuksessa, jonka pituus on enintään 15 metriä, on oltava miehityksenä vähintään aluksen päällikkö. Lastialuksessa, jonka pituus on yli 15 metriä ja jonka bruttovetoisuus on alle 500, on oltava vähintään päällikön ja kansimiehen miehitys.

Hinatessa aluksella on oltava edellä 2 ja 3 momentissa säädetyn lisäksi yksi kansimies. Aluksen vuorokausittaisen ajoajan ollessa 14 tuntia tai enemmän, vahtipäälliköitä on oltava aluksella vähintään kaksi. Jos konehuone ei täytä miehittämättömän konehuoneen vaatimuksia, konehuoneen on oltava miehitetty ajon aikana.

Tässä pykälässä tarkoitettulla aluksella työskentelevällä kansimiehellä tulee olla kansimiehen koulutus.

Alusta miehitettäessä on noudatettava myös, mitä liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) säädetään aluksen päällikön ja konepäällikön pätevyysvaatimuksista.

3 luku

Pätevyys- ja koulutusvaatimukset

8 §

Radiohenkilökunnan pätevyysvaatimukset

Kotimaanliikenteen liikennealueella I on matkustaja-aluksessa jokaisella kansipäällystöön kuuluvalla ja lastialuksessa vähintään yhdellä henkilöllä oltava VHF-liikenteeseen oikeuttava pätevyystodistus. Niissä aluksissa, joissa on DSC-toiminnolla varustettu VHF-radiopuhelin, on edellä mainituilla henkilöllä oltava rajoitettu radioasemanhoitajan todistus (Restricted

Operators' s Certificate, jäljempänä *ROC-todistus*) tai rannikkolaivurin radiotodistus (Short Range Certificate, jäljempänä *SRC-todistus*).

Kotimaanliikenteen liikennealueella II matkustaja-aluksessa jokaisella kansipäällystään kuuluvalla ja lastialuksessa vähintään yhdellä henkilöllä on oltava ROC- tai SRC-todistus.

Kotimaanliikenteen liikennealueella III matkustaja-aluksessa jokaisella kansipäällystään kuuluvalla ja lastialuksessa vähintään yhdellä kansipäällystään kuuluvalla on oltava ROC- tai SRC-todistus.

Kansainvälisessä liikenteessä liikennöivässä aluksessa jokaisella kansipäällystään kuuluvalla henkilöllä on oltava ROC-todistus. Tämän lisäksi merialueilla A2, A3 ja A4 liikennöivässä aluksessa vähintään yhdellä kansipäällystään kuuluvalla henkilöllä on oltava radioasemanhoitajan todistus (General Operator' s Certificate, jäljempänä *GOC-todistus*).

Lossissa, jossa on ainoastaan VHF-radiopuhelin, lossinkuljettajalla on oltava ROC- tai SRC-todistus tai rajoitettu radiopuhelimenhoitajan todistus (vain VHF).

Proomussa, jota käytetään kotimaanliikenteen liikennealueilla vesirakennustyömailla työntekijöiden asuntona, huvialuksessa ja sellaisessa vuokraveneessä, jossa on VHF-radiopuhelin, on vähintään yhdellä henkilöllä oltava ROC- tai SRC- todistus tai rajoitettu radiopuhelimenhoitajan todistus (vain VHF). Huvialuksessa ja vuokraveneessä, jossa on MF/HF-radioasema, vähintään yhdellä henkilöllä on oltava avomerilaivurin radiotodistus (Long Range Certificate, jäljempänä *LRC-todistus*). (28.5.2020/411).

Alle 45 metrin pituisessa kalastusaluksessa, johon ei sovelleta yhdenmukaistetun turvallisuusjärjestelmän luomisesta kalastusaluksille, joiden pituus on 24 metriä tai enemmän, annettua neuvoston direktiiviä 97/70/EY, vähintään yhdellä henkilöllä on oltava ROC- tai SRC-todistus, jos alus liikennöi merialueella A1. Jos alus liikennöi merialueen A1 ulkopuolella, on vähintään yhdellä henkilöllä oltava GOC- tai LRC-todistus.

Vähintään 45 metrin pituisessa kalastusaluksessa sekä sellaisessa alle 45 metrin pituisessa kalastusaluksessa, johon sovelletaan 7 momentissa mainittua direktiiviä, vähintään yhdellä henkilöllä on oltava ROC- pätevyystodistus, jos alus liikennöi merialueella A1. Jos alus liikennöi merialueen A1 ulkopuolella, on vähintään yhdellä henkilöllä oltava GOC-todistus.

Kansainvälisessä liikenteessä ROC- tai GOC-todistuksen haltijalla on myös oltava vastaava voimassa oleva kelpoisuustodistus.

9 §

Taloushenkilökunnan pätevyysvaatimukset

Ruoanvalmistuksesta vastaavalla ja ruoanvalmistukseen osallistuvalla henkilöllä on oltava hygieniosaamistodistus ja käytännön ruoanlaiton osaamista taikka laivakokin pätevyyskirja, kokkistuertin pätevyyskirja tai talousesimiehen pätevyyskirja.

Aluksessa, jonka miehitys on seitsemästä yhdeksään henkilöä, yhdellä laivaväkeen kuuluvalla on oltava vähintään laivakokin pätevyyskirja.

Aluksessa, jonka miehitys on kymmenen henkilöä tai enemmän, on oltava erillinen, vähintään laivakokin pätevyyskirjan omaava ruoanvalmistuksesta vastaava henkilö.